

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Капка Езекиева Солакова, АМТИИ – Пловдив, член на научно жури за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“

Тема на дисертационния труд: Изобразяване на натюрморт, посредством графична рисунка, от ученици в прогимназиален етап

Автор: Петя Георгиева Узунова, докторант към катедра „Изящни изкуства“, факултет „Изобразителни изкуства“ на АМТИИ – Пловдив

Научен ръководител: доц. д-р Зора Янакиева

Представяне и оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Представеният за обсъждане дисертационен труд е в обем от 234 страници и 79 страници приложения. Последните са представени в пет основни групи и се отнасят както до репродукции, използвани като нагледен материал в различни етапи на експерименталната работа, така и до резултати от изобразителната дейност на учениците. Приложени са също анкетната карта и бланка за декларация.

Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави, изводи и заключение. Използваната литература включва 142 източници, от които 125 на кирилица, 3 на латиница и 14 интернет източници.

Уводът насочва вниманието към проблема за формирането и надграждането на изобразителни умения в прогимназиалния етап на обучение в средното училище, посредством разнообразие от техники и материали. Открояват се две посоки на изследователското търсене. Едната е свързана с преразглеждане и осмисляне на ролята на графичните материали и техники и разширяването на мястото им, с оглед развитието на изобразителните умения на учениците. Авторът допуска, че експериментирането с разнообразни графични материали, достъпни за работа от ученици в шести клас, ще стимулира интереса към изобразителната дейност, а това ще се отрази благоприятно на резултатите от обучението по изобразително изкуство.

Втората посока на изследователското търсене е свързана с приложението на подходящи методически похвати, като част от такъв модел на обучение, който би развил уменията за обемно-пространствено изграждане на натюрморт по натура.

И значимостта, и актуалността на темата на дисертационния труд са изведени в контекста на логическата връзка между съдържанието и техниките, използвани в обучението по изобразително изкуство. Още тук авторът заявява изследователската идея за прилагане на „експериментален педагогически модел, за да се проследи степента на овладяване на знания и умения на учениците за обемно-пространствено изграждане на натюрморт от натура, с помощта на графични техники и материали.“ /стр.6/ Необходимостта от изпробването на модела в работа с ученици от шести клас е обоснован от автора както в увода, така и в първа глава на дисертационния труд.

В първа глава, посветена на теоретичната постановка на проблема, логически обосновано, целенасочено и сравнително равностойно е представено развитието на натюрморта в рамките на изобразителното изкуство и като част от учебното съдържание в средното училище. Налице са необходимите терминологични уточнения. Анализирани са близки до темата на дисертацията теоретични и експериментални изследвания, за да се открият нерешените въпроси и да се обособят целта, обекта и предмета на дисертационното изследване. Сполучливо са очертани сходствата и различията в търсенията на докторанта с тези на други автори, като убедително е демонстрирана новост на избрания от автора аспект и отнасянето му към прогимназиалния етап на обучение в общообразователно училище. Цитирането е коректно.

Още в тази част на дисертационния труд е поставен акцент върху груповата динамична демонстрация с графични материали и техники, която е в центъра на експерименталния модел на обучение. Последният е подробно, детайлно представен с всичките си съдържателни елементи – дидактически цели, форми на обучение /комбиниран урок и пленер/, принципи и похвати, учебно съдържание, дидактически средства, материали и техники, методи на обучение. Докторантката детайлно описва основните методи, които изграждат груповата динамична демонстрация–

демонстрация и беседа, откроявайки спецификата на приложението им в урока по изобразително изкуство. Точно са описани очакваните резултати от приложението на експерименталния модел на обучение.

Във втора глава е представена постановката и организацията на изследването. Обектът, предметът, целта, хипотезата и задачите са точно дефинирани. Подробното описание на дидактическият експеримент във всеки от етапите му, както и на използваните методи на изследване, критериите и показателите, гарантира възпроизводимост на модела и позволява да се проследи ефектът от приложението му.

Резултатите и техният количествен и качествен анализ са обект на внимание в трета глава на дисертационния труд. Те са представени таблично и графично, а интерпретацията им изразява стремежа на автора за коректност при разкриването на връзки и зависимости между тях.

Научни приноси

1. В теоретичен план е анализирано мястото на натюрморта в обучението по изобразително изкуство, като специално място е отделено на материалите и техниките за изобразяване на натюрморт, посредством графична рисунка и връзката им с развитието на изобразителните умения, интереса към заниманията по изобразително изкуство и резултатите от обучението.
2. Налице е сполучлив опит за създаване на методически модел за обогатяване на знанията и за развитие на умения за изобразяване на натюрморт, чрез прилагане на групова динамична демонстрация с графични модели и техники. Представените разработки на уроци и споделеният опит от работата на докторанта са авторски и изключително ценни за училищната практика.
3. Обособени са критерии и показатели /обща и частни/, специфични за анализ и оценка на учебни творби / натюрморт/, реализирани с разнообразие от графични модели и техники

Автореферат и публикации по темата на дисертационния труд

Авторефератът, в обем от 64 страници, отразява пълно, коректно и точно съдържанието на дисертационния труд.

Представени са **три** публикации, от които: две в сборници от пролетни научни четения, проведени в АМТИИ и една в Годишник на АМТИИ. Всяка от тях отразява различен етап от работата на докторанта по темата на дисертационното изследване в теоретичен и в приложен аспект.

Формулираните от автора приноси, адекватно отразяват резултатите от теоретико-емпиричното изследване.

Заключение

Дисертационният труд, представен от Петя Узунова, удовлетворява изискванията за докторантско изследване. Налице е осведоменост на автора и ясно заявена позиция във връзка с изследваната проблематика. Демонстрираните изследователски умения, приносният характер на разработената проблематика в теоретико-приложен аспект, ми дават основание за положителна оценка на дисертационния труд. На основание на изложеното дотук, убедено предлагам на Петя Георгиева Узунова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

30.09. 2018 г.

Изготвил становището:.....

/проф. д-р К.Солакова/